

Dr. Mustafa Cerić

Reisu-l-ulema (1993.-2012.)

PETA ŠA'BANSKA HUTBA

(29. ša'ban 1438 h.g.)

(25. maj 2017. godine)

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَهْدِيهِ وَنَشْكُرُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَتُوبُ إِلَيْهِ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا شَبِيهَ وَلَا مِثْلَ وَلَا نِدَّ لَهُ، وَلَا حَدَّ وَلَا جُثَّةَ وَلَا أَعْضَاءَ لَهُ، أَحَدٌ صَمَدٌ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، وَأَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا وَحَبِيبَنَا وَعَظِيمَنَا وَقَائِدَنَا وَقُرَّةَ أَعْيُنِنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَصَفِيُّهُ وَحَبِيبُهُ، مَنْ بَعَثَهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ هَادِيًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَفْوَةِ صَحْبِهِ.

أَمَّا بَعْدُ: عِبَادَ اللَّهِ فَإِنِّي أُوصِيكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَأَسْتَفْتِحُ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ وَإِنَّ خَيْرَ الْكَلَامِ كَلَامُ اللَّهِ. يَقُولُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى: شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ.

Hvala Allahu Svevišnjem, hvalom koja Njemu dolikuje!

Od Allaha Svemogućeg mi pomoć i zaštitu tražimo!

U Allaha Milostivog mi se uzdamo da nam grijeha oprost nakon što se pokajemo i grijeha svojih odreknemo!

Mi kod Allaha Samilosnog utočište tražimo od vlastitog zla našega i od zlih djela naših, jer znamo da onoga koga Allah naputi na Pravi put niko ga s tog puta ne može

odvratiti, a onaj kojeg Allah ostavi da luta krivim putem, nikoga ga, osim Allah, ne može vratiti na pravi put!

Mi svjedočimo da nema boga osim Allaha Svevišnjeg, koji sve zna, koji sve čuje, koji sve vidi, koji sve čini svojom voljom!

On, Allah je Jedan!

On nema ni druga ni partnera!

On nije rodio, niti je rođen!

Allahu Svemoćnom nije niko ravan!

Mi, također, svjedočimo da je Muhammed Allahov vjesnik i poslanik!

Muhammed, a.s., je naš uzor!

On je naš miljenik!

On je naš životni vodič, koji nam donosi mir i smiraj za dušu!

Njega je Allah poslao cijelom svijetu s radosnom viješću da obraduje i sa važnom porukom da opomene ljude da paze šta govore i šta rade!

Neka je Allahov salavat i selam na njega, njegovu časnu porodicu, njegove vrle ashaba i sve druge koji su ga slijedili, koji ga slijede i koji će ga slijediti do Sudnjega dana!

O, vjernici, dužni i zaduženi Allahov pokornici, budite od onih koji traže i koji imaju Allahovu zaštitu, koji su Allahu pokorni, jer Allah je uz one koji su pobožni i koji su dobročinitelji!

Draga braćo i sestre,

u subotu 27. maja 2017. godine počinje mubarek mjesec Ramazan u kojem je Allah propisao ibadet posta na sljedeći način: - *O vi koji vjerujete! Propisuje vam se post, kao što je bio propisan i onima prije vas, da biste bili pobožni, tj., da biste se zaštitili od štetnih poroka! Određen broj dana! Pa ko od vas bude bolestan ili na putu, nije obavezan postiti, ali je dužan isti broj dana naposti! A onaj koji nije u stanju postiti, dužan je fidjom gladnog nahraniti i žednog napojiti. Allah hoće da vam olakša, a ne da vam oteža! Ali, onaj koji dragovoljno čini dobro, bolje je za njega. Prema tome, bolje je da postite, ako to shvatate!* (Kur'an, 2:183-184)

Riječ "ramazan" je od arapske riječi "ramadān", koja se tvori iz tri slova korijena "rā", "mīm" i "dād", al-ramd - ramadān, a znači "žestoka vrućina od sunca".

Iako riječ ramadān, odnosno ramazan ne ukazuje doslovno na post, moguće je iz značenja ove riječi ("žestoka vrućina od sunca") izvući da post znači: ("žestoka žeđ od umora"). Naime, tijelo se umara od jela i pića, a duša se umara od tijela. Zbog toga i tijelo i duša su žedni odmora. A to upravo znači arapska riječ "sāme, jesūmu, sawmun" ("post") - odmor, odnosno sustezanje od aktivnosti: jela, pića i govora ("polemičke retorike"). Tako je bilo rečeno hazreti Merjemi: - *Ako vidiš nekoga, ti reci: "Ja sam se zavjetovala Milostivom da ću se sustegnuti od govora - da ću šutjeti* (إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا) da ni s kim neću govoriti"! (Kur'an, 19:26).

Dakle, "postiti" u mjesecu "ramazanu" znači odmarati tijelo od jela, pića i nesuvislog govora, a to znači odmarati dušu od tijela. Jer, tijelo drži dušu u grču od žeđi za duhovnim napitkom, napitkom ("takvāluka"), koji je dostupan samo u ibadetu posta i to u mubarek mjesecu ramazanu. - *I vama se post propisuje kao što je bio propisan i onima prije vas radi toga da se uzdignete do visine pobožnosti* ("takvāluka"), *pobožnosti koja vas čuva i odmara od dunjalučkog umora!* (Kur'an, 2:183).

Ta vrsta duhovnog napitka ne može se ni ubrati, ni pozajmiti, ni kupiti, ni zakupiti osim u ramazanskoj bašči posta. Tako je. Mi smo na ulaznim vratima ramazanske bašče posta. U njoj nas čekaju svakojaki plodovi od kojih se pravi duhovni napitak, zvani ("takvāluk"), za našu žednu dušu. Kada se vrata ramazanske bašče posta otvore, svima je ulaz slobodan kako onima koji znaju da beru plodove i od njih prave napitak za svoju žednu dušu, tako i za one koji to ne znaju, ali misle da mogu da se okoriste od ramazanskog napitka od onih koji taj napitak prave za svoju žednu dušu. U tome je posebitost ovoga mjeseca - u raskošnoj bašči duhovnosti u kojoj se nalaze plodovi za duhovni napitak svake duše, koja je žedna duhovnog odmora od tjelesnog umora - jela, pića i ružnog govora. Zato, oni koji ulaze u ramazansku bašču posta da uberu plodove kako bi pravili napitak za svoju žednu dušu ne smiju biti sebični. Oni moraju biti širokogrudni. Oni moraju otvoriti svoju dušu, pružiti svoju ruku i ponuditi svoj ubrani postni napitak i onima koji to nemaju, jer i njihova duša je žedna postnog napitka. Jer, nije pravi musliman onaj koji zna da mu je komšija gladan, odnosno žedan duhovnog napitka od kojeg se duša odmara i utoljuje "žestoku žeđ".

Dakle, kruna ramazanskog ibadeta posta je da se tijelo odmara od jela, pića i govora, ("od ratnog povika") pa se time i duša odmara od tijela. Naravno, lahko je to reći, ali teško je to postići. Naime, bojim se da nam ramazan postaje opterećenje. Brinemo se hoćemo li moći odoliti prohtjevima tijela, koje ne dâ duši da se odmori umjesto da dušu učimo da se veseli svom odmoru. Jer, duša je umorna od svega. Više nego ikada ljudska duša je zarobljena u tijelu, zavijena je u prašinu, zakopana je u

zemlju, ranjena je u srce, pogođena je u oko, udarena je u uho, ubijena je u um... duša ljudska se topi od stida..., od dječjih suza..., od ljudske nevine krvi..., ljudska duša je umorna zato što je rob svom tijelu umjesto svom Gospodaru..., umorna je zato što je zamračuje mrak rata umjesto svjetlo mira..., umorna je zato što ju zemlja pokriva umjesto da ju sunce otkriva..., umorna je zato što umjesto ljubavi srca nudi joj se mržnja metka..., umorna je zato što umjesto glasa novog života sluša glas nove smrti..., umorna je zato što umjesto zdravog uma progovara bolesni um..., svuda oko nas..., umorna je ljudska duša od stida i srama što nema pravog lijeka od otrovnog ljudskog tijela, koje ne zna granice svoje pohlepe do samouništenja..., Eto šta treba da najviše radimo u mjesecu ramazanu dok postimo - treba da dušu oslobodimo od zahtjeva tijela, koje je umorno od samoga sebe, jer duša ne zna kako da se nametne. Post je najbolji način da se duša nametne tijelu i da ga disciplinira na način da odbije njegove prohtjeve, koji nisu ništa drugu već pusti i prolazni slatki užitak, koji sve više postaje otrovno gorak.

Ramazani je prilika da obratimo pažnju na našu djecu. Jer, najbolji odgoj za djecu je lični primjer roditelja. Djeca su kao mlada neokalemljena divlja voćka, koju treba okalemiti da bi davala pitome plodove. Roditelji kaleme svoju djecu, kao što se kalemi voćka. Ili, kako je Ibn Sina govorio prije John Locke-a, mi se rađamo kao 'al-safha al-bejdā', "tabula rasa", (bosanski, "prazna ploča"). Prva slova i prve riječi na tu "praznu ploču" upisuju roditelji, upisuje majka, prema kojoj se jezik zove "maternji jezik". Treba sa djecom razgovarati, ali prije svega treba sa djecom raditi ono što ramazan zahtjeva - odmarati tijelo od jela, pića, ružnog govora i gledanja interneta kako bi se duša odmorila od tjelesnog nasilja.

Draga braćo i sestre,

Vrata ramazanske bašče su otvorena!

Uđimo u bašču i kušajmo ramazanske napitke od kojih će naša duša da utoli žeđ!

Allahu Svemoćni, osnaži nam slabo tijelo, napoji nam žednu dušu ramazanskim napitkom takvaluka!

Allahu Sveznajući, pouči nas kako da zaštitimo dušu od štetnih poroka!

Allahu Milostivi, oprosti nam grijeha hurmetom šehr-i ramazana i šehr-i ibadeta posta!

Amin!

أَلَا إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النَّظَامِ. كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَامِ!

كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي نَظْمِ الْكَلَامِ: "وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ!"

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ: وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ!

[جُلُوسٌ]

{بَارَكَ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ}

الْخُطْبَةُ الثَّانِيَةُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، تَعْظِيمًا لِنَبِيِّهِ وَتَكْرِيمًا لِفَخَامَةِ شَأْنِ شَرَفِ صَفِيِّهِ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَائِلٍ مُخِيرًا وَأَمِيرًا: "إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا"

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (١) يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُدْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ (٢)﴾ [سُورَةُ الْحَجِّ].

اللَّهُمَّ إِنَّا دَعَوْنَاكَ فَاسْتَجِبْ لَنَا دُعَاءَنَا، فَاعْفِرِ اللَّهُمَّ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ صِيَامَنَا وَقِيَامَنَا وَتَجَاوَزْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَأَعْتِقْ رِقَابَنَا مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ بِلا عَذَابٍ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا هُدًى مُهْتَدِينَ غَيْرَ ضَالِّينَ وَلَا مُضِلِّينَ اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِنَا وَآمِنْ رُوعَاتِنَا وَآكْفِنَا مَا أَهَمَّنَا وَقِنَا شَرَّ مَا نَتَخَوَّفُ.

اللَّهُمَّ ارْزُقْ مَقْتِكَ وَغَضَبَكَ عَنَّا وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا فَعَلَّ السُّفَهَاءُ مِنَّا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا بِذُنُوبِنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَخْشَاكَ وَلَا يَرْحَمُنَا!

اللَّهُمَّ طَهِّرْ قُلُوبَنَا وَأَزِلْ غُيُوبَنَا وَاكْشِفْ كُرُوبَنَا وَتَوَلَّنَا بِالْحُسْنَى وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى!

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ أَحْوَالَنَا! اللَّهُمَّ آفُ بَيْنَ قُلُوبِنَا! اللَّهُمَّ اخْتِمْ بِالْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ أَعْمَالَنَا بِرَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ

- آمين!

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ، يَعِظُكُم لَعَلَّكُمْ

تَذَكَّرُونَ!